

Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder

TILSYNSRAPPORT

Skolebasert vurdering

Lillesand kommune – Lillesand ungdomsskole

TIL: Lillesand kommune

VÅR REFERANSE: 2016 / 3054

KONTAKTPERSON I KOMMUNEN:
Kommunalsjef Arnt Jørgen Eidsaa

FYLKESMANNENS TILSYNSGRUPPE:
Seniorrådgiver Elisabeth Attramadal
Seniorrådgiver Inger Marie Skar, tilsynsleder

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	3
1. Innledning	4
2. Om tilsynet med Lillesand kommune – Lillesand ungdomsskole	4
2.1 Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler	4
2.2 Tema for tilsynet.....	4
2.3 Om gjennomføringen av tilsynet	5
3. Skolebasert vurdering	5
3.1 Rettslig krav	5
3.2 Fylkesmannens undersøkelser og vurderinger.....	7
3.4 Fylkesmannens konklusjon	8
Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget	9

Sammendrag

Tilsynsrapporten gir ikke en fullstendig vurdering av Lillesand kommune som skoleeier og Lillesand ungdomsskole. Rapporten omhandler bare resultater knyttet til temaene som er valgt for tilsynet og situasjonen på det tidspunktet tilsynet er gjennomført.

Fylkesmannen har mottatt skriftlig dokumentasjon samt gjennomført intervju med ansatte og samtaler med elever.

Utdanningsdirektoratet har fastsatt metode og innhold for tilsynet. Informasjon om nasjonale tilsyn og metodehåndbok som skal gjelde for alle tilsyn etter opplæringsloven, finnes på Utdanningsdirektoratets nettside - <http://www.udir.no/>.

-Tema og formål

Fylkesmannen har gjennomført tilsyn med Lillesand kommune som del av felles nasjonalt tilsyn 2014-2017

Felles nasjonalt tilsyn 2014-17 handler om skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen og består av tre områder for tilsyn: Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen, forvaltningskompetanse og skolebasert vurdering (som denne rapporten omhandler).

Tilsynet skal bidra til at kommunen som skoleeier sørger for at skolen ved skolebasert vurdering velger tema basert på en bred og samlet vurdering av om elevene når målene i Læreplanverket, vurderer ulike endringer som kan bidra til økt måloppnåelse og følger opp disse, sikrer en bred medvirkning i gjennomføringen og gjennomfører vurderingen jevnlig.

-Gjennomføring

Fylkesmannen har våren 2014 gjennomført informasjons- og veiledningssamlinger for alle kommunene og fylkeskommunen. Det ble her gitt informasjon om lovkrav og innhold i tilsynet.

Tilsynet med Lillesand ungdomsskole i Lillesand kommune ble åpnet gjennom brev 12.02.2016.

28.04.2016 ble det gjennomført et formøte på Lillesand ungdomsskole der alle som skulle være involvert i tilsynet - på kommunenivå og skolenivå - deltok. I tillegg deltok alle rektorene i kommunen og leder av PP-tjenesten. I møtet ble det informert om innhold og gjennomføring av tilsynet.

Fylkesmannen gjennomførte intervju og samtaler 25.05.2016.

Foreløpig tilsynsrapport ble oversendt kommunen 03.06.16. Konklusjonene ble presentert i sluttmøte 14.06.16, og kommunen ble gitt mulighet til å kommentere på rapporten innen 24.06.16

Fylkesmannens vurderinger og konklusjoner er basert på intervju og skriftlig dokumentasjon (se vedlegg).

-Avdekkede brudd på regelverket

Tilsynet har ikke avdekket brudd på regelverket.

1. Innledning

Fylkesmannen åpnet 12.02.16 tilsyn med skolebasert vurdering i Lillesand kommune. Undersøkelsene har vært på skolenivå ved Lillesand ungdomsskole.

Felles nasjonalt tilsyn 2014-17 handler om skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen og består av tre områder for tilsyn: Skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen, forvaltningskompetanse og skolebasert vurdering (som denne tilsynsrapporten omhandler). Utdanningsdirektoratet har utarbeidet veiledningsmaterie¹ til tilsynet, og Fylkesmannen har gjennomført informasjons- og veiledningssamlinger.

Det er kommunen som har det overordnede ansvaret for at kravene i opplæringsloven blir overholdt, jf. opplæringsloven § 13-10 første ledd. Kommunen er derfor adressat for denne tilsynsrapporten.

Tilsynet har ikke avdekket brudd på regelverket.

2. Om tilsynet med Lillesand kommune – Lillesand ungdomsskole

2.1 Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler

Fylkesmannen fører tilsyn med offentlige skoler jf. opplæringsloven § 14-1 første ledd, jf. kommuneloven kap. 10 A. Fylkesmannens tilsyn på opplæringsområdet er lovlighetstilsyn jf. kommuneloven § 60 b. Fylkesmannens tilsyn med offentlige skoler er myndighetsutøvelse og skjer i samsvar med forvaltningsrettens regler for dette.

I de tilfeller Fylkesmannen konkluderer med at et rettslig krav ikke er oppfylt, betegnes dette som brudd på regelverket, uavhengig av om det er opplæringsloven eller forskrifter fastsatt i medhold av denne som er brutt.

2.2 Tema for tilsynet

Temaet for tilsynet er skolebasert vurdering. Skolebasert vurdering er skolens jevnlige vurdering av i hvilken grad egen virksomhet medvirker til å nå målene i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Vurdering av egen virksomhet betyr at skolen skal vurdere organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen.

I tilsynet vurderer vi om Lillesand ungdomsskole gjennomfører skolebasert vurdering i samsvar med forutsetningen. Elevvurdering, skolebasert vurdering og nasjonal vurdering skal ses i sammenheng. De ulike formene for vurdering skal samlet sett utfylle hverandre og medvirke til at den enkelte eleven blir motivert til å ta i bruk sine evner og anlegg, og at de nasjonale målene for opplæringen styrer arbeidet i skolen (Stortingsmelding 47 1995-1996). Det overordnede formålet med tilsynet er at skolebasert vurdering på denne måten medvirker til at elevene får et godt utbytte av opplæringen.

Tilsynet skal bidra til at kommunen som skoleeier sørger for at skolen ved skolebasert vurdering

- velger tema basert på en bred og samlet vurdering av om elevene når målene i læreplanverket

---

¹ <http://www.udir.no/Regelverk/regelverk/tilsyn/>

- vurderer ulike endringer som kan bidra til økt måloppnåelse og følger opp disse
- sikrer en bred medvirkning i gjennomføringen
- gjennomfører vurderingen jevnlig

Manglende eller mangelfull gjennomføring av skolebasert vurdering kan føre til at skolen ikke forbedrer sin organisering, tilrettelegging eller gjennomføring av opplæringen for å øke elevenes måloppnåelse. Elevene får dermed ikke det utbyttet av opplæringen som de ellers kunne fått.

2.3 Om gjennomføringen av tilsynet

Tilsyn med Lillesand kommune ble åpnet gjennom brev 12.02.2016. Skoleeier er blitt pålagt å legge frem dokumentasjon for Fylkesmannen med hjemmel i kommuneloven § 60 c.

- egenvurderingsskjema fra skoleledelsen
- egenvurderingsskjema for ansatte
- dokumenter som støtter opp under konklusjonene i egenvurderingsskjemaene
- svar fra en elevundersøkelse

Kommunen oversendte aktuell skriftlig dokumentasjon 06.05.2016 – i RefLex og via post.

Fylkesmannens vurderinger og konklusjoner er basert på denne skriftlige dokumentasjonen og opplysninger fra intervju, se vedlegg.

Skolens ledelse og et representativt utvalg av lærere ble intervjuet 25.05.2016.

Alle involverte i tilsynet hadde anledning til å delta i et formøte på skolen 27.04.2016. Her deltok ledelse og ansatte på skolen, representanter fra kommunen, rektorer fra de andre skolene og leder av PP-tjenesten. Det er planlagt et sluttmøte 14.06.2016.

Lillesand ungdomsskole har 4 parallelle klasser på hvert trinn og en innføringsklasse på 10. trinn. Skolen har ca. 350 elever og 51 ansatte. Skolens ledelse består av rektor og assisterende rektor. I utvidet ledergruppe deltar også trinnledere og ulike fagkoordinatorer. Skolen har spesialpedagogisk koordinator, koordinator for særskilt språkopplæring, fagnettverksledere/ressurslærere for fagene norsk, matematikk og engelsk og fagkoordinatorer i andre fag. Ansatte med annen fagbakgrunn (bl.a. sosionom og vernepleier) er etablert i et miljøteam.

3. Skolebasert vurdering

3.1 Rettslig krav

Nedenfor har vi oppgitt og utdypet de rettslige kravene for tilsynet med skolebasert vurdering. Alle de rettslige kravene bygger på forskrift til opplæringsloven § 2-1.

Skolen skal velge tema for den skolebaserte vurderingen basert på en bred og samlet vurdering av om elevene når målene i læreplanverket (LK06).

Skolen skal jevnlig vurdere i hvilken grad organisering, tilrettelegging og gjennomføring av opplæringen bidrar til å nå målene i Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK06), jf. forskrift til opplæringsloven § 2-1. I vurderingen må derfor skolen sammenholde resultatet av opplæringen med de mål og prinsipper som er formulert i læreplanverket. Denne vurderingen skal alltid, direkte eller indirekte, sikte mot å fremme elevenes utvikling og utbytte av læringen.

Som første del av å gjennomføre en skolebasert vurdering må skolen etablere et kunnskapsgrunnlag som reflekterer bredden av mål i læreplanverket. Kunnskapsgrunnlaget må bygge på kilder som gir resultater fra faglige mål, og fra mål som omfatter elevenes trivsel og utvikling på andre områder enn de faglige. I tillegg til egne kilder har skolene tilgang til flere nasjonale kilder i Skoleporten, for eksempel Elevundersøkelsen.

Når skolen har fått et bredt kunnskapsgrunnlag, må de bruke dette til å foreta en samlet vurdering av i hvilken grad elevene når målene for opplæringen på ulike områder. Dette skal gi skolen et grunnlag til å reflektere og analysere helhetlig i hvor stor grad skolens elever har nådd målene i læreplanverket.

Basert på denne refleksjonen må skolen velge tema for den skolebaserte vurderingen. Skolen skal se på områder hvor skolen vurderer at endringer i skolens organisering, tilrettelegging og gjennomføring av opplæringen kan fremme elevenes utvikling og utbytte av opplæringen. Det vil si endringer som kan øke elevenes måloppnåelse. Valg av tema må over tid ivareta bredden av mål for opplæringen.

Skolen skal vurdere om endringer i organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen kan bidra til økt måloppnåelse hos elevene i det valgte temaet.

Den skolebaserte vurderingen skal identifisere hvilke endringer som best kan øke måloppnåelsen for elevene innenfor det skolen har valgt å se på i vurderingen. Måloppnåelsen sikter her til alle målene i læreplanverket som inngår i det valgte temaet, og ikke bare faglige mål.

I kravet ligger det at skolen må vurdere endringer innenfor ulike rammebetingelser for opplæringen, og i utgangspunktet ikke bare velge å se på én type tiltak. Endringer skolen kan vurdere, er nye tiltak som for eksempel oppstart av et utviklingsarbeid. Skolen kan også vurdere om videreføring av det som skolen allerede gjør, er det beste. Skolen må vurdere endringene for skolen som helhet på systemnivå, selv om eventuelt konsekvensene av endringene i noen tilfeller primært vil vise seg for enkelte klasser eller for enkelte fag.

Skolen skal følge opp de endringer som de eventuelt kom frem til i den skolebaserte vurderingen.

Hensikten med den skolebaserte vurderingen er å sørge for at skolen lærer og utvikler seg slik at elevene i enda større grad kan nå bredden av mål i læreplanverket. Når skolen gjennom vurderingen avdekker forbedringsområder, må skolen derfor følge opp dette videre. Endringene kan både være at skolen iverksetter nye enkelttiltak, eller at de starter et utviklingsarbeid. Skolen kan også komme frem til at de kun vil opprettholde og eventuelt forsterke det de allerede gjør. I noen tilfeller kan foreslåtte endringer eller tiltak være slik at det er nødvendig med en dialog med skoleeier før tiltakene eventuelt iverksettes.

Skolen skal ha en bred og representativ medvirkning i arbeidet med skolebasert vurdering.

I ordet «skolebasert» ligger det at vurderingen må involvere alle berørte parter på skolen i både analysen og i arbeidet med endringer og tiltak på bakgrunn av analysen. Gjennom vurderingen blir personalet bevisstgjort på sammenhengen mellom hvordan opplæringen

gjennomføres, og i hvilken grad elevene når målene. Lærerne vil også være sentrale i å gjennomføre de fleste endringstiltakene. Å involvere lærerne er derfor viktig for at eventuelle tiltak skal lykkes. Skolen vurderer for øvrig hvem som skal delta ut fra temaene som berøres. Å involvere elevene vil være aktuelt i mange tema.

Skolen skal gjennomføre skolebasert vurdering jevnlig.

Den skolebaserte vurderingen må utføres i samsvar med forutsetningen, jf. de foregående kravene til gjennomføringen av vurderingen. Skolen må gjennomføre slik skolebasert vurdering jevnlig, jf. forskrift til opplæringsloven § 2-1. I utgangspunktet bør vurderingen gjennomføres årlig, men det må anvendes skjønn hvor tidsbruk vurderes opp mot det forsvarlige.

3.2 Fylkesmannens undersøkelser og vurderinger

Fylkesmannen har undersøkt om Lillesand ungdomsskole jevnlig vurderer i hvilken grad organisering, tilrettelegging og gjennomføring av opplæringen bidrar til å nå målene i Læreplanverket for Kunnskapsløftet (LK06).

Fylkesmannens undersøkelser er basert på skolens egenvurdering, framlagt dokumentasjon og intervju med skoleledelse og lærergrupper.

Skolen har framlagt *Kvalitetsplan for Lillesandskolen og Plan for skolebasert vurdering ved Lillesand ungdomsskole.*

Kvalitetsplanen omfatter flere fokusområder, herunder læringsmiljø. Lillesandskolen skal ifølge planen vektlegge *vurdering og tilbakemelding til elevene, brukt i et fremadrettet perspektiv.*

Plan for skolebasert vurdering omfatter strategiplan og handlingsplan for arbeidet med satsingsområdene, som i perioden 2014-17 skal være *Inkluderende læringsmiljø og Vurdering*. Satsingsområdene er valgt på bakgrunn av analyse av resultater fra ulike undersøkelser og kartlegginger, herunder Elevundersøkelsen, Foreldreundersøkelsen, Nasjonale prøver, Eksamensresultater og standpunktkarakterer samt skolens egen ståstedsanalyse.

Skolens arbeid med *Inkluderende læringsmiljø* inngår i en interkommunal satsing for Knutepunkt Sørlandet og omfatter kommunene Iveland, Lillesand, Songdalen, Søgne og Vennesla.

Skolens arbeid med *Vurdering* er videreført etter deltakelse i den nasjonale satsingen *Vurdering for læring* og omfatter fire prinsipper for god undervisningsvurdering:

- Elevene forstår hva de skal lære og hva som er forventet av dem.
- Elevene får tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller presentasjonen.
- Elevene får råd om hvordan de kan forbedre seg.
- Elevene er involvert i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling.

I arbeidet med kvalitetsutvikling knyttet til satsingsområdene er det også inngått samarbeid med Høgskolen i Telemark og UiA, dokumentert gjennom framlagte rapporter. Telemaksforskning skal blant annet gjennomføre en ekstern vurdering høsten 2016 knyttet til arbeidet med *Inkluderende læringsmiljø*.

Av intervju følger det at skolen jevnlig drøfter resultater fra ulike prøver og elevvurderinger (Elevundersøkelsen) og gjennomført ståstedsanalyse hvert 3.år. Felles faglige vurderinger er også dokumentert gjennom ulike referater.

Skolen har i fellesskap utarbeidet rutiner og standarder for læringsarbeidet. Oppfølgingen sikres gjennom at det er tema på nettverksmøter og i medarbeidersamtaler. Referater fra planleggingsdager 2014 og 2015 viser felles drøftinger i personalet og at satsingsområder er justert etter vurderinger. Referater fra nettverksmøter viser at temaene for satsingsområdene blir fulgt opp. Det følger også av intervjuene at skolen har en utstrakt delingskultur og arbeider sammen om målene.

Medvirkning er ifølge skolen ivaretatt gjennom medarbeidersamtaler, fellessamlinger samt arbeid i nettverksgrupper/faggrupper/miljøteam. Nettverksledere og trinnledere møter jevnlig i utvidet ledermøte og sikrer dermed informasjonsflyt mellom lærerne og skolens ledelse.

Resultater fra undersøkelser og kartlegginger blir i tillegg presentert i foreldrenes arbeidsutvalg (FAU), skolemiljøutvalget (SMU) og samarbeidsutvalget (SU). Skolen har også utfordret elevrådet til å presentere sine synspunkt for lærerne, noe som blant annet har resultert i større fokus på elevmedvirkning i underveisvurderingen.

Det går fram av *Plan for skolebasert vurdering* at skolens praksis omkring fokusområdene innen vurdering skal evalueres og justeres årlig, på bakgrunn av resultater fra nasjonale prøver, eksamen, ståstedsanalyse og Elevundersøkelsen.

Skriftliggjøring av noen planer og rutiner er ifølge skolen blitt justert/utarbeidet etter at tilsynet ble varslet, men er likevel basert på rutiner som allerede har vært i funksjon ved skolen. Skoleledelsen har vist til at de gjennom arbeidet med egenvurderingen har sett at skriftliggjøring av planer og rutiner i større grad vil kunne sikre at virksomheten blir mindre sårbar, for eksempel ved personalendringer.

3.4 Fylkesmannens konklusjon

Lillesand ungdomsskole gjennomfører vurderinger knyttet til skolens læringsarbeid ut fra resultater fra flere ulike undersøkelser og kartlegginger, både nasjonale og interne. Skolen har etter drøftinger av resultater valgt satsingsområder og har utarbeidet handlingsplan for oppfølging. Det er utarbeidet en egen plan for arbeidet med den skolebaserte vurderingen som skal sikre at skolens kvalitetsarbeid gjennomføres jevnlig. Det går fram av dokumentasjon og intervjuer at det er bred medvirkning i prosesser knyttet til dette arbeidet.

Fylkesmannen konkluderer derfor med at Lillesand ungdomsskole oppfyller kravene til skolebasert vurdering etter forskrift til opplæringsloven § 2-1.

01.07.2016

Inger Marie Skar, tilsynsleder

Elisabeth Attramadal

Vedlegg: Dokumentasjonsgrunnlaget

Følgende dokumenter inngår i dokumentasjonsgrunnlaget for tilsynet:

- Egenvurdering i RefLex
  - Lærere mat og helse 9. trinn
  - Lærere matematikk 9. trinn
  - Lærere norsk 9. trinn
  - Skoleledelsen

- Plan for skolebasert vurdering ved Lillesand ungdomsskole (23)
- Arbeidsoppgaver trinnleder (24)
- Møteplan høsten 2015 (25-1)
- Møteplan våren 2016 (25-2)
- Elevrådet ved Lillesand ungdomsskole (48)
- Arbeidsavtale 15-16 (49)
- Standard for hjem-skole samarbeid ved Lillesand ungdomsskole (50)
- 1310 Lillesand ungdomsskole (64)
- Ståstedsanalyse vår 2014 LUS (65)
- Telemarksforskning (66)
- Elevundersøkelsen 2015 – LUS fylke og nasjon (67)
- School in ved UiA (68)
- Rammeverk inkluderende læringsmiljø (69)
- Kvalitetsplan for Lillesandskolen (70)
- Plan for et godt psykososialt miljø ved Lillesand ungdomsskole (71)

Oversendt etter stedlig tilsyn

- Eksamen i norsk våren 2014
- Eksamen i norsk våren 2015
- Elevsvar – samleskjema
- Innkalling 3. feb. team 9
- Ledermøte mandag uke 5 2016
- Ledermøte uke 1
- Ledermøte uke 45
- Ledermøte uke 50
- Ledermøte uke 50 mandag
- Plandager oppstart 2014
- Plandager oppstart 2015
- Planleggingsøkt Hotell Norge 26.mai 2015
- Planleggingsøkt ledermøtet Hotell Norge 2. februar 2015
- Referat (nettverk engelsk) 23. september (2015)
- Referat fra nettverk i norsk 181115
- Referat nettverk i matematikk 24.sept.
- Referat nettverk i norsk 121114
- Referat nettverk i norsk 171014
- Referat nettverk (matematikk) onsdag 18 nov
- Referat (nettverk engelsk) onsdag 24 september
- Uke 5 (teammøte på UB)

Det ble gjennomført stedlig tilsyn onsdag 25. mai 2016.

Det ble avholdt intervjuer med:

- Rektor og assisterende rektor
- Tre norsklærere på 9. trinn
- Tre matematikklærere på 9. trinn